

Habemus pactum: l'acord sobre rendes i competitivitat serà la referència fins al 2026

El Govern i els agents socials¹ han assolit un acord per establir un pla a mitjà termini que millori les rendes de les famílies i la competitivitat de les empreses. Algunes de les mesures ja estaven incorporades en la proposta de Presupostos de l'Estat del 2023, que es va presentar a l'octubre. En aquest article, explorarem, de manera general, quines són les principals mesures i metes que es pretén assolir amb aquest pla.

Pel que fa a les famílies, els objectius semblen prometedors, en la mesura que s'intentarà compensar l'impacte de l'augment dels preus i dels interessos, així com l'eventual deteriorament del mercat laboral. Quant als salaris, l'objectiu és que el seu pes en el PIB arribi al 48,3% el 2026, la qual cosa comporta un augment de 3 p. p. en relació amb el 2019. Per aquest motiu, l'acord considera un augment del 20% de la renda mitjana per treballador entre el 2022 i el 2026 i l'increment de la renda mínima mensual garantida (ingrés mínim nacional) fins als 900 euros al final del 2026.²

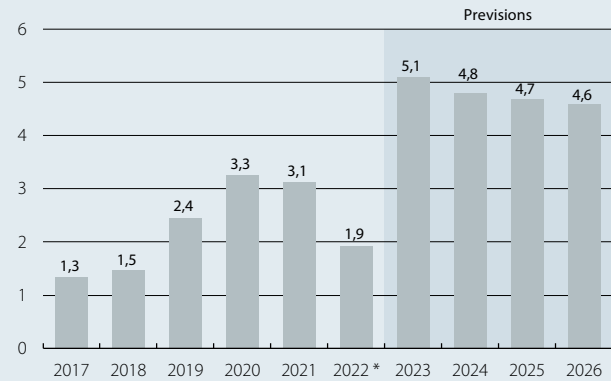
El primer objectiu pot representar un gran desafiament: si utilitzem com a referència l'evolució històrica de la remuneració bruta mitjana mensual base, el compliment de l'acord obligaria a uns augments substancialment superiors als registrats en els últims anys (vegeu el primer gràfic). Pel que fa al salari mínim nacional, és possible que, amb aquesta mesura, el percentatge de treballadors que reben una remuneració equivalent al salari mínim continuï augmentant (com es pot observar al segon gràfic).

Amb l'objectiu d'augmentar la liquiditat de les famílies, l'acord inclou també l'actualització del 5,1% dels trams de l'IRPF, la intenció de garantir la neutralitat fiscal de les actualitzacions salarials (de manera que els augments salarials no impliquin una pujada de tram i la consegüent pèrdua de renda) i una major aproximació entre la retenció en origen de l'IRPF i l'impost degut (en funció del grau d'aproximació, aquesta mesura pot ser molt rellevant en el manteniment de la demanda interna el 2023; de fet, els reemborsaments relacionats amb l'IRPF van representar el 2,2% del consum privat el 2021). Així mateix, inclou un incentiu per a la incorporació dels aturats de llarga durada al mercat laboral i l'augment de la remuneració de les hores extraordinàries (a partir de les 100 hores) amb la reducció a la meitat del tipus de retenció en origen. Finalment, en cas d'acomiadament col·lectiu o per extinció del lloc de treball, la compensació passa de 12 a 14 dies.

1. Confederacions patronals de la Indústria, l'Agricultura, el Turisme i del Comerç i Serveis i UGT.
 2. L'acord estableix les següents intencions per al salari mínim: 760 euros el 2023, 810 euros el 2024 i 855 euros el 2025. En l'acumulat 2022-2026, això representa un increment de gairebé el 30%.

Portugal: remuneració mitjana mensual base i objectius inscrits al conveni

Variació interanual (%)

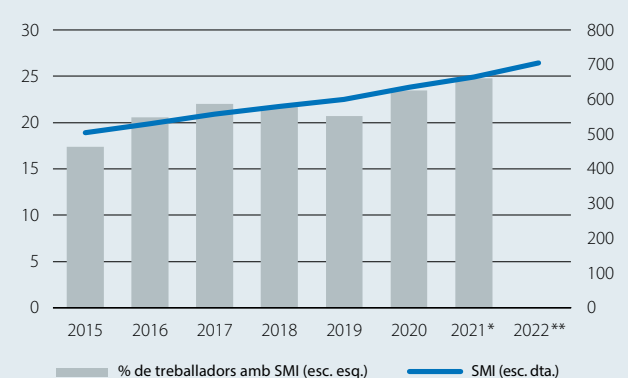

Nota: * Remuneració bruta base mitjana mensual registrada en el 1S 2022.
 Font: CaixaBank Research, a partir de dades del Pacte de Rendes i de l'INE de Portugal.

Portugal: treballadors amb salari mínim interprofessional

(% sobre el total de treballadors)

(Euros)

Notes: * Informació disponible només per al 1S 2021. ** No existeix informació per al 2022.
 Font: CaixaBank Research, a partir de dades del GEP portuguès.

Pel que fa a les empreses, no és gaire clar l'impacte que puguin tenir les mesures, ja que, d'una banda, es produirà un augment dels costos de personal, però, de l'altra, hi haurà mesures d'alleujament fiscal i la intenció de reduir els costos administratius i de transacció. En aquest sentit, hi haurà més deduccions en l'impost de societats per l'augment dels costos salarials per a les empreses que compleixin algunes fites, com l'aposta per la contractació col·lectiva, l'augment dels salaris d'acord amb el que s'estableix en l'acord i en la negociació col·lectiva, i la reducció de la desigualtat salarial. Malgrat que el pes dels salaris en el PIB queda lluny de l'objectiu del Govern, la veritat és que el pes de les remuneracions abonades en el VAB de les empreses ha augmentat de forma significativa des del 2016: el primer semestre del 2022, representaven més del 60% del VAB en relació amb el 57% del 2016. D'altra ban-

da, cal destacar també que l'estalvi de les empreses no financeres ha augmentat (més del 20% del VAB), la qual cosa pot ser un matalàs important per a l'increment dels costos associats a l'augment de les remuneracions.

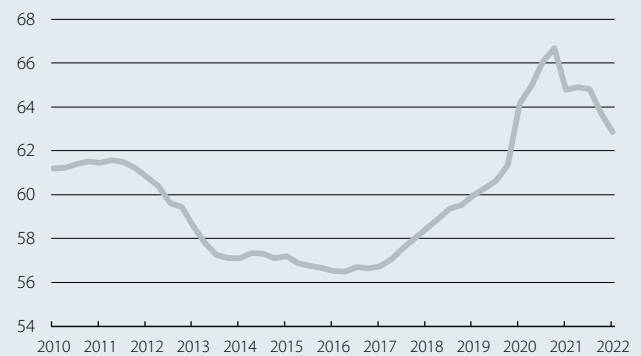
També es contempen mesures que promouen la capitalització de les empreses, com la creació d'un règim fiscal d'incentiu a la capitalització d'empreses (ICE), amb la prolongació del període durant el qual és possible deduir les ampliacions de capital (dels 6 fins als 10 anys). També es reduirà l'impost de societats per a les empreses que inverteixin en R+D, i augmenta el límit de la base imposable per a les pimes i per a les empreses instal·lades a l'interior del país (de 25.000 a 50.000 euros), així com per a les empreses resultants de fusions (amb l'objectiu de promoure una major dimensió empresarial). S'adopten també altres mesures d'alleujament/incentiu fiscal diverses, com la reducció de la tributació en la compra de vehicles híbrids *plug-in* i de vehicles propulsats per gas natural i la introducció d'incentius per fomentar la formació dels col·laboradors.

Finalment, l'acord inclou també mesures per minimitzar els costos administratius i per assolir un ambient més favorable per als negocis, com la simplificació de l'obtenció de llicències, les modificacions en el Fons de Compensació del Treball (inclòs el final de les aportacions), el final de l'obligatorietat de la declaració trimestral a la Seguretat Social per als treballadors autònoms, noves modalitats de pagament a la Seguretat Social i la simplificació de l'obtenció de llicències per a la producció d'energia per vies renovables.

Aquest acord no té un caràcter obligatori ni rígid: inclou només un conjunt de mesures que han de guiar l'actuació dels agents socials en els propers anys i s'avaluarà en el moment de la presentació al Parlament del Pressupost d'Estat cada any o si les condicions econòmiques i/o socials són modificades. El seu monitoratge i seguiment li correspondrà a un grup de treball, format per representants del Govern i dels agents socials i comptarà amb el suport del Consell Econòmic i Social.

Vânia Duarte

Portugal: pes de les remuneracions salarials en el VAB de les societats no financeres (%)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades de l'INE de Portugal (Comptabilitat Nacional).